

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 13Csp/214/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118215728
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Peter Revický
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8118215728.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom Mgr. Petrom Revickým v právnej veci žalobcu: E. R., V.. X.X.XXXX, Q. X, XXX XX Y., zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, zastúpenému spoločnosťou Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín o primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.584,30 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 50,- Eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

Žalobca m á n á r o k voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vychádzajúc z prisúdenej sumy s tým, že o ich výške rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou súdu 9.11.2018 sa žalobca domáhal, aby súd rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť mu primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.584,30 Eur a náhradu trov konania.

2. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17Csp/198/2016 o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach bol ako žalobca v postavení spotrebiteľa úspešný (rozsudkom Okresného súdu Prešov z 23.8.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť 21.11.2017). Žalobca ďalej všeobecne (bez komentára) citoval časť odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý uviedol, že: „22. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým orgánom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým, že ju nevykonáva súd, ale spravidla podnikateľa. Výšku dlhu si určuje sám veriteľ a vykonávanie zrážok zo mzdy dlžníka nemá dlžník možnosť priamo pozastaviť. Je tak vystavený jedine konaniu a rozhodnutiu veriteľa.

26. Formulácia dohody o zrážkach zo mzdy bez vyplnenia dlžnej sumy a určenia presných pravidiel pre jej určenie predstavuje neprimeranú a neprijateľnú požiadavku poskytovateľa pôžičky, lebo tento sám rozhoduje bez obmedzenia na základe svojej vôle, že bude vymáhať od žalobkyne dlh, ktorý možno aj neexistuje a stavia žalobkyňu ako spotrebiteľa do pozície, keď stráca právo disponovať so svojim príjmom ako so svojim majetkom, a to bez právneho základu. Takáto zmluvná podmienka v zmysle § 53 ods. 1 OZ spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ktorého poškodzuje a spôsobuje, že zmluvný vzťah je nevyvážený v neprospech žalobkyne ako spotrebiteľky. Formulácia dohody o zrážkach zo mzdy je v rozpore s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax. Žalobkyňa si nevyjednávala dohodu o zrážkach zo mzdy, nemala o nej žiadnu vedomosť a v rámci poskytnutých informácií zo strany žalovaného jej nebola daná

žiadna informácia, že súčasťou formulára je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Ide o neplatnú klauzulu v zmysle § 53 ods. 5 OZ, keď nekalosť tejto zmluvnej podmienky je hodnotená so zreteľom na povahu služby, na ktorú bola uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, ale takýto právny úkon je neplatný aj v zmysle § 37, keď chýbala slobodná vôľa žalobkyňa vôbec takýto úkon urobiť a tiež je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39, lebo odporuje zákonu, obchádza ho a prieči sa aj dobrým mravom svojimi účinkami. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola žalobkyni vnútená vo forme vopred pripravených zmluvných podmienok, navyiac v nečitateľnej forme, lebo text tejto dohody je zahrnutý v neprehľadnom texte písanom tak drobným písmom, že obsah tejto dohody je spotrebiteľovi neprístupný, čo je takisto ďalší dôvod absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu.

27. Z vyššie uvedených dôvodov súd preto vyhovel žalobe a uložil žalovanému zdržať sa používania tejto absolútne neplatnej zmluvnej podmienky.“

Žalobca následne v žalobe citoval ust. § 3 ods. 5 a § 4 ods. 2 písm. b) zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a ďalej uviedol už len to, že si ako spotrebiteľ uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré musel brániť v základnom konaní. Dodal, že primerané finančné zadosťučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy, zároveň má mať aj funkciu relutárnu, a uzavrel, že keďže je spotrebiteľom, ktorý úspešne uplatnil porušenie svojho práva na súde, došlo k splneniu hypotézy citovanej právnej normy. Uviedol, že na základe úverovej zmluvy č. XXXXXXXXXXXX zo 4.6.2007 mu žalovaný poskytol úver vo výške 50.000,- Sk/1.659,70 Eur, no v skutočnosti chcel žalovaný od neho, prostredníctvom zrážok zo mzdy, získať sumu 134,36 Eur, titulom nezaplatených dlžných splátok, k 9.2.2009 a sumu 2.376,60Eur, ako nezaplatenú zostávajúcu istinu úveru, t.j. celkovo 2.510,96 Eur, aj keď mu v tom čase už zaplatil 733,04 Eur. Žalovaný mal však podľa žalobcu nárok len na doplatenie istiny (pozn. súdu: bez toho, aby žalobca špecifikoval prečo, prípadne aby bolo tiež zrejmé z akého dôvodu by zároveň prípadne nemal mať nárok aj aspoň na úroky z omeškania) vo výške 926,66 Eur (1.659,70 Eur - 733,04 Eur = 926,66 Eur). Uzavrel, že žalovaný sa tak na jeho úkor chcel, formou zrážok z jeho mzdy obohatiť o sumu 1.584,30 Eur (2.510,96 Eur - 926,66 Eur = 1.584,30 Eur), a v tejto výške požaduje primerané finančné zadosťučinenie. Žiadne ďalšie skutkové tvrdenia na odôvodnenie uplatneného nároku (najmä jeho výšky) žalobca (zastúpený advokátom - viď aj § 291 ods. 3 CSP) v žalobe neuviedol.

3. Žalovaný so žalobou nesúhlasil. Vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe namietal, že žalobca sa domáha zaplata prameraného finančného zadosťučinenia z titulu rozhodnutia súdu o povinnosti zdržania sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola uzatvorená dňa 4.6.2007, kedy zákon č. 250/2007 Z.z. nebol platný ani účinný. Žalovaný preto koncipovaním predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy nemohol naplniť hypotézu neexistujúcej právnej normy (pozn. súdu: už na tomto mieste však treba poukázať na to, že predmetný nárok je cit. zákonom koncipovaný, tak ako je vysvetlené nižšie, za úspech, resp. úspešné uplatnenie porušenia práva v súdnom konaní, a nie za primárne porušenie práva).

Ďalej žalovaný namietal, že základným predpokladom práva na primerané finančné zadosťučinenie je okrem preukázania ujmy aj preukázanie, že žalovaný svojím konaním porušil súčasne - kumulatívne ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného predpisu, a žalobca v podanej žalobe nepreukázal, ktoré konkrétne ustanovenie žalovaný svojím konaním porušil. Uviedol tiež, že predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby aspoň potenciálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparovať.

Podľa žalovaného rozhodnutie, na ktoré žalobca poukázal, nemožno považovať za úspešné uplatnenie porušenia práv alebo povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa s tým, že za také nie je možné považovať každé rozhodnutie súdu, ktorým súd rozhodol v prospech spotrebiteľa v súdnom konaní. Rozsudok, o ktorý žalobca opiera svoj nárok na primerané finančné zadosťučinenie, podľa žalovaného nedeclaroval porušenie práv alebo povinností, ale výlučne vo svojom petite zaviazal žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

Ďalej žalovaný poukázal na dôvodovú správu k § 3 zák. č. 250/2007 Z.z. s tým, že z výkladu tejto právnej normy podľa neho vyplýva nárok spotrebiteľa na poskytnutie finančného zadosťučinenie len v prípade, že poskytnuté plnenie (či už tovaru alebo služby) malo vady, pričom plnenie z úverovej zmluvy uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným žiadne vady nevykazovalo, nakoľko predmet úveru - finančné prostriedky boli poskytnuté riadne a včas. Žalobcovi nielen že žiadna ujma nevznikla, ale naopak získal najvýhodnejší úver, aký by mu neposkytla žiadna banka, nakoľko na základe rozsudku Okresného súdu Prešov pod sp. zn. 10Csp/89/2018 bolo žalobcovi vrátené aj bezdôvodné obohatenie predstavujúce preplátok poskytnutej istiny.

Žalovaný uviedol, že na základe rozsudku Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/89/2018 stratil nárok na úroky a poplatky z úverovej zmluvy a súd ho zaviazal vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 628,34 eur, a že pokiaľ by mal žalovaný uhradiť žalobcovi ešte „umelo vykonštruované“ finančné zadosťučinenie vo výške 1.584,30 eur, dostal by sa sám do pozície, že by uhradil žalobcovi ako spotrebiteľovi oveľa viac ako mu vrátil! Dodal, že tento stav určite nemôže byť žiaduci ani na základe európskych smerníc na ochranu spotrebiteľa, nakoľko namiesto zabezpečenia rovnosti účastníkov konania by duplicitné sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného - dodávateľa. Súčasne by sa takýmto rozhodovaním súdov podporila špekulatívnosť spotrebiteľov, ktorým by súd v prípade podania žaloby nielen vyhlásil úver za bezúročný a bez poplatkov, ale pri priznaní ešte aj ďalšieho umelo navýšeného primeraného finančného zadosťučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie úveru. Čo je aj prípad žalobcu, ktorý má so žalovaným uzatvorených niekoľko zmlúv a tento postup aplikuje na všetkých.

Podľa žalovaného je nevyhnutným uvedomiť si, že to bol práve žalobca, ktorý si o poskytnutie úveru žiadal, s výškou poskytnutého úveru bol oboznámený, taktiež si bol vedomý, že si berie spotrebiteľský úver, z ktorého si veriteľ uplatňuje úroky a poplatky a rovnako bol oboznámený s výslednou sumou, ktorú má na základe úverovej zmluvy z poskytnutého úveru uhradiť. Dodal, že dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá má byť podkladom na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia nebola u žalobcu nikdy použitá a zrážky sa nikdy nerealizovali, preto primerané finančné zadosťučinenie, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje, považuje jednak za nepodložené a najmä neprimerané. Žalobu preto navrhol zamietnuť.

4. Žalobca zastúpený advokátom sa následne k doručenému vyjadreniu žalovaného písomne nevyjadril, hoci ho na to súd pri príprave pojednávania uznesením podľa § 167 ods. 3 CSP vyzval s tým, že na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť (viď aj § 291 ods. 3 CSP).

5. Na prejednanie veci bolo nariadené pojednávať, na ktoré sa strana žalovaného neustanovila, svoju neúčast však ospravednila, a preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti, a prihliadol pritom na obsah spisu a vykonané dôkazy, avšak len v rozsahu včasných a konkrétnych skutkových tvrdení strán sporu.

6. Podľa Čl. 3 ods. 2 CSP výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovoľávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

7. Podľa Čl. 5 CSP zjavné zneužitie práva nepožíva právnu ochranu. Súd môže v rozsahu ustanovenom v tomto zákone odmietnuť a sankcionovať procesné úkony, ktoré celkom zjavne slúžia na zneužitie práva alebo na svojvoľné a bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva, alebo vedú k nedôvodným prieťahom v konaní.

8. Podľa § 149 CSP prostriedkami procesného útoku a prostriedkami procesnej obrany sú najmä skutkové tvrdenia, popretie skutkových tvrdení protistrany, návrhy na vykonanie dôkazov, námietky k návrhom protistrany na vykonanie dôkazov a hmotnoprávne námietky.

9. Podľa § 153 ods. 1 CSP strany sú povinné uplatniť prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany včas. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany nie sú uplatnené včas, ak ich strana mohla predložiť už skôr, ak by konala starostlivo so zreteľom na rýchlosť a hospodárnosť konania.

10. Podľa § 215 ods. 1 a 2 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu. Skutkový stav sa zisťuje procesným postupom podľa tohto zákona.

11. „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie.“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 670. + ďalej podrobnejšie viď aj bod 31.-33. tohto odôvodnenia).

12. Súd sa vo veci oboznámil so žalobou, vykonal dokazovanie označenými dôkazmi (§ 132 ods. 1 CSP), ktorých odpis bol stranám sporu v priebehu konania doručený (§204 CSP), ako aj oboznámením obsahu

nižšie uvedených spisov, a na základe zhodných (resp. nespochybných) tvrdených rozhodujúcich skutočností (§ 132 ods. 1 a § 186 ods. 2 CSP) a vykonaných dôkazov zistil tento skutkový stav:

13. V konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 17Csp/198/2016 si žalobca ako spotrebiteľ uplatnil voči žalovanému nárok na „zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy“, a bol úspešný. Ako vyplýva z predloženého rozsudku, nárok si uplatňoval prostredníctvom advokáta (toho istého, ktorý ho zastupuje aj v tomto konaní o primerané finančné zadosťučinenie), pričom Okresný súd Prešov v uvedenej veci rozhodol rozsudkom č.k. 17Csp/198/2016-42 zo dňa 23.8.2017 tak, že žalobcovi vyhovel a rozhodol /zrejme ako o žalobe podľa § 137 písm. a) CSP o splnení povinnosti/ tak, že (výrok I.) „žalovaný je povinný zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy uvedenej v Úverovej zmluve č. XXXXXXXXXXXX zo 04.06.2007 na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne,“ a súčasne (výrok II.) žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Z výroku rozsudku nie je zjavné, do kedy sa má žalovaný (je povinný) „zdržať sa použitia“ uvedenej Dohody o zrážkach zo mzdy.

14. Z odôvodnenia predmetného rozsudku (bod 7.) ďalej vyplýva, že išlo o nárok súvisiaci so zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXXXX podpísanej žalobkyňou 31.5.2007 a žalovaným 4.6.2007 (podľa ktorej jej mal byť poskytnutý úver vo výške 50 000 Sk, ktorý mala splatiť v 72 mesačných splátkach po 1 299 Sk s konečnou výškou úveru 93 528 Sk, RPMN 26,1 %. Súd konštatoval, že v tejto zmluve nie je uvedený termín splatnosti splátok, úroková sadzba, nad podpismi v druhom odseku sa drobným veľmi ťažko čitateľným písmom nachádza dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorá oproti ostatnému textu je nečitateľná, resp. veľmi ťažko čitateľná, len s lupou, a teda jej text nie je prístupný pre poznanie pri bežnom prečítaní). Vo veci samej súd v uvedenom konaní vychádzal z toho (bod 26. odôvodnenia), že formulácia dohody o zrážkach zo mzdy je v rozpore s požiadavkou na poctivý obchodný styk a čestnú obchodnú prax s tým, že žalobkyňa si nevyjednávala dohodu o zrážkach zo mzdy, nemala o nej žiadnu vedomosť a v rámci poskytnutých informácií zo strany žalovaného jej nebola daná žiadna informácia, že súčasťou formulára je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Konštatoval, že ide o neplatnú klauzulu v zmysle § 53 ods. 5 OZ, keď nekalosť tejto zmluvnej podmienky je hodnotená so zreteľom na povahu služby, na ktorú bola uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, ale takýto právny úkon je neplatný aj v zmysle § 37, keď chýbala slobodná vôľa žalobkyne vôbec takýto úkon urobiť a tiež je absolútne neplatným právnym úkonom v zmysle § 39, lebo odporuje zákonu, obchádza ho a prieči sa aj dobrým mravom svojimi účinkami. Mal za to, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola žalobkyňu nútená vo forme vopred pripravených zmluvných podmienok, navyše v nečitateľnej forme, lebo text tejto dohody je zahrnutý v neprehľadnom texte písanom tak drobným písmom, že obsah tejto dohody je spotrebiteľovi neprístupný, čo je takisto ďalší dôvod absolútnej neplatnosti tohto právneho úkonu.

15. Z lustrácie súdneho registra (za účelom vylúčenia procesnej prekážky litispendencie resp. res iudicata) i tvrdení žalovaného pritom ešte vyšlo najavo (§ 191 ods. 1 CSP), že žalobca si na tunajšom súde svoje nároky voči dodávateľom (v pozícii žalobcu, okrem ďalších sporov, kde vystupuje v pozícii žalovaného) uplatňoval, resp. prípadne ešte stále uplatňuje, vo viac ako 40 samostatných súdnych konaniach voči rôznym spoločnostiam (medzi ktorými je najmenej 18 rôznych nárokov na primerané finančné zadosťučinenie - a to opakovane aj voči tomu istému žalovanému, ktorý je účastníkom tohto konania). Z pripojeného spisu 10Csp/89/2018 pritom vyplýva, že išlo o nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 628,34 Eur voči tomu istému žalovanému a v súvislosti s tou istou zmluvou o úvere a teda tým istým zmluvným vzťahom, ktorého sa týkala dohoda o zrážkach zo mzdy posudzovaná v konaní vedenom pod sp. zn. 17Csp/198/2016, a z pripojeného spisu 11Csp/57/2019, že išlo o jej nárok na primerané finančné zadosťučinenie za jej úspech v uvedenom konaní, 10Csp/89/2018, teda že v súvislosti s tou istou zmluvou si žalobkyňa uplatnila v 2 samostatných súdnych konaniach 2 rôzne nároky a následne za úspech v nich samostatne aj 2 rôzne nároky na primerané finančné zadosťučinenie, pričom v konaní 11Csp/57/2019 jej bolo súdom voči žalovanému priznané primerané finančné zadosťučinenie vo výške 100,- Eur. Žiadne ďalšie podstatné okolnosti súvisiace s úspešným uplatnením práv žalobcu voči žalovanému v pôvodnom súdnom konaní pritom ale už stranami uvedené neboli a ani z predložených dôkazov nevyplývajú (súd nezistil).

16. V súvislosti s eventuálnymi úvahami o ďalšom zisťovaní skutkového stavu nad rámec stranami dodaných skutkových tvrdení na vyšetrovacom princípe (v rozpore so zásadou prejednávajúcej), pre občasné zlé skúsenosti s právnym povedomím niektorých účastníkov súdnych konaní, súd už len pre úplnosť pripomína, že v konaní je viazaný žalobným návrhom a obranou, vrátane včas (v nich) uvedených tvrdení rozhodujúcich skutočností, ktoré ich vymedzujú, a dôkazov označených na ich

preukázanie, a preto iný skutkový stav resp. iné konkrétne okolnosti a skutočnosti (vrátane ich kvantifikácie), než tie ktoré strany konania vymedzili včas (§ 153 a 154 CSP) uplatnenými prostriedkami procesného útoku a obrany, teda také ktoré žiadna zo strán určite a nezrozumiteľne netvrdila, a vo vzťahu ku ktorým žiadne konkrétne dôkazy nenavrhol, predmetom konania a posudzovania (a teda ani zisťovania a dokazovania) neboli a ani byť nemohli (§ 216 ods. 1 CSP a § 185 ods. 2 CSP). To samozrejme platí aj na prípadné ďalšie neprípustne oneskorené dodatočné dopĺňanie ďalších podstatných skutočností, resp. skutkových tvrdení (§ 153 ods. 1 v spojení s § 149 CSP), ktoré by v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP bolo zmenou žaloby, možnou len so súhlasom súdu a spravidla len vtedy, ak by sa tým doterajšie výsledky konania (§ 143 ods. 2 CSP) podstatne nezmenili (v odvolacom konaní dokonca absolútne neprípustnou, keďže podľa § 371 CSP meniť žalobu - ktorou je v zmysle ust. § 140 ods. 2 CSP i podstatná zmena alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe - v odvolacom konaní nemožno), a ani iné novoty (doposiaľ neuplatnené prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, okrem niektorých výnimiek), v odvolacom konaní prípustné nie sú (§ 366 CSP).

17. Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - každý spotrebiteľ má právo na výrobky a služby v bežnej kvalite, uplatnenie reklamácie, náhradu škody, vzdelávanie, informácie, ochranu svojho zdravia, bezpečnosti a ekonomických záujmov a na podávanie podnetov a sťažností orgánom dozoru, dohľadu a kontroly (ďalej len „orgán dozoru“) a obci pri porušení zákonom priznaných práv spotrebiteľa.

18. Podľa § 3 ods. 5 veta prvá a tretia zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa - proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

19. V danom prípade si žalobca uplatnil voči žalovanému právo na primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jeho spotrebiteľských práv, ktoré musel brániť v pôvodnom konaní (v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/198/2016).

20. Ako vyplýva z citovaného ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, tento nárok na primerané finančné zadosťučinenie pritom nevzniká spotrebiteľovi (ako dôsledok) za samotné primárne porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi (spotrebiteľského práva), ale až (a len vtedy), keď (spotrebiteľ) na súde úspešne uplatní porušenie tohto práva alebo povinnosti (v súdnom konaní, v ktorom súd vyhodnocuje, resp. by mal vyhodnocovať, aj všetky podmienky takéhoto konania, vrátane jeho významu).

Primerané finančné zadosťučinenie podľa tohto ustanovenia tak nie je sankciou za primárne porušenie práva alebo povinnosti, ale len peňažnou satisfakciou či odmenou patriacou spotrebiteľovi za to, že porušenie práva alebo povinnosti musel uplatniť resp. úspešne uplatnil (dokonca až) v súdnom konaní. Z hľadiska sankčného ho tak možno vnímať nanajvýš len ako dodatočný postih zodpovednej osoby za následný súdny spor, resp. za to, že mu nezabránila.

21. V tejto súvislosti je totiž potrebné si uvedomiť, že sankcie resp. dôsledky za (samotné) primárne porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi nastávajú automaticky a vyplývajú priamo absolútne (objektívne) z noriem objektívneho práva (zo zákonov), ktoré ich porušenie sankcionujú (napr. neplatnosťou právnych úkonov, nemožnosťou predčasného zosplatnenia úveru, fikciou o bezúročnosti a bez poplatkovosti spotrebiteľského úveru, a za určitých okolností aj z toho vyplývajúcim právom na vydanie bezdôvodného obohatenia, či neplatnosťou neprijateľných zmluvných podmienok, a pod.).

22. Nárok spotrebiteľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa teda (na rozdiel od obdobne označených inštitútov napr. pri diskriminácii či odškodnení za nejakú nemajetkovú ujmu) nevzniká už vtedy (preto), že bolo primárne porušené právo alebo povinnosť ustanovené týmto zákonom a osobitnými predpismi, ale až (a len) vtedy, keď spotrebiteľ toto porušenie voči zodpovednej osobe úspešne uplatnil na súde. Z uvedeného by teda malo byť zrejmé, že toto primerané finančné zadosťučinenie nemá mať povahu sankcie za primárne porušenie spotrebiteľského práva, keďže nie je konštruované za jeho primárne porušenie (nárok naň nevzniká za

prvotné porušenie práva alebo povinnosti zodpovednou osobou), ale len, tak ako to výslovne vyplýva aj z jeho označenia, povahu zadosťučinenia (odmeny) za aktivitu spotrebiteľa a jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

Keďže tento nárok pritom vzniká až dodatočne po prvotnom porušení, a to výlučne v závislosti od následnej aktivity spotrebiteľa (či porušenie práva alebo povinnosti uplatní na súde), napr. zrejme najmä ak zodpovedná osoba nevyhoví jeho (oprávnenej) „reklamácií“, resp. požiadavke, alebo vyvíja aktivity, pre ktoré spotrebiteľ uplatní porušenie práva alebo povinnosti na súde, preto aj pri určení jeho primeranej výšky by sa tak malo zohľadňovať zjavne najmä (už len) okolnosti po primárnom porušení a následné konanie zodpovednej osoby a jej dodatočný postoj a reakcia k záujmom spotrebiteľa, a teda či sa následne v súvislosti s tým chovala tak, aby k súdnemu sporu ďalej prípadne už ani vôbec nemuselo dôjsť (a spotrebiteľ nemusel svoje práva uplatňovať alebo brániť v súdnom konaní). Spotrebiteľ tak teda v tomto nemá právo na vymáhanie a inkasovanie akejkoľvek sankcie za primárne porušenie práva, ale len na primerané finančné zadosťučinenie za následné úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti v súdnom konaní.

23. „Vychádzajúc z citovaného zákonného ustanovenia, jazykovo-gramatického výkladu predmetnej právnej normy a toho, že ak nie sú závažné dôvody pre to, aby bol slovnému textu daný iný význam, má sa výrazom použitým v právnej norme prisúdiť taký význam, aký má v zmysle právneho jazyka, je potrebné konštatovať, že úspešným uplatnením práva spotrebiteľa je daný základ pre priznanie finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/49/2020 z 25.3.2021).

24. „Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019).

25. Uplatnením práva pritom podľa prevažujúcej súdnej praxe nemožno rozumieť vždy (výlučne) iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale výnimočne je takým aj účinná obrana (aktivita) spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

26. V prejednávanej veci je z obsahu žalovaným predloženého rozsudku zrejme, že žalobca ako spotrebiteľ v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 17Csp/198/2016 úspešne uplatnil na súde povinnosť žalovaného zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy pre porušenie zákona (neplatnosť v zmysle § 53 ods. 5 OZ, ako aj absolútnu neplatnosť podľa § 37 a 39 OZ). Tým bolo pritom zároveň (právooplatne) vymedzené jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti (ustanovenej osobitným predpisom) ako spotrebiteľa v uvedenom súdnom konaní, ktoré aktuálny procesný súd nie je oprávnený preskúmať, právny základ jeho nároku na finančné zadosťučinenie za to tak bol daný, a zostávalo určiť už len jeho (primeranú) výšku.

27. Ust. § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa „pokiaľ ide o rozsah finančného zadosťučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadosťučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadosťučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadosťučinenia.“ (rozsudok NS SR, sp. zn. 6Cdo/127/2017 z 30.1.2019). Vzhľadom na základ tohto nároku by pritom malo byť zrejme, že keďže má ísť o primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa za jeho úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde, mali by to teda byť všetky okolnosti súvisiace najmä bezprostredne s týmto uplatnením (a jeho dôvodmi).

28. „Pri stanovení výšky treba vychádzať zo závažnosti porušenia práv, povinností, z okolností tak na strane žalobcu ako aj žalovaného, okolností, za ktorých došlo k porušeniu práv, povinností. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, resp. na kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale v danom prípade musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odrazujúceho prostriedku ochrany.“

Kritériom kvantifikácie nároku by mali byť najmä okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo, ich dosah na sféru individuálnych preferencií spotrebiteľa, ako aj závažnosť porušenia práv spotrebiteľa. Konkrétna výška priznaného finančného zadosťučinenia musí zohľadňovať skutkové okolnosti danej veci a spĺňať požiadavku primeranosti.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020).

29. „Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, keďže dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Táto sankčná stránka u finančného zadosťučinenia má však len vedľajší dôsledok, nakoľko na účely represie slúžia iné odvetvia práva, administratívne a trestné právo, civilné právo má za cieľ „len“ kompenzáciu osoby, ktorej sa má zadosťučinenie poskytnúť. Ako uviedol Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí 30Cdo/3936/2010 z 15.12.2011, t.j. v čase zhody medzi českou a slovenskou civilnou úpravou v Občianskom zákonníku, inštitút tzv. punitive alebo exemplary damages nekompenzačného odškodnenia exemplárnej alebo represívnej povahy nemá v českom práve oporu.“ (uznesenie KS v Prešove, sp. zn. 9CoCsp/29/2020 z 30.7.2020).

30. Procesný súd k tomu poukazuje tiež na skutočnú funkciu civilného sporového konania v spravodlivom súdnom konaní, v ktorom sa má ochrana poskytovať primeraným spôsobom. „Jeho účelom je poskytovanie ochrany porušeným alebo ohrozeným skutočným subjektívnym hmotným právum a právom chráneným zájmom. V súlade s týmto vymenovaním účelu civilného procesu nejsou situace, na něž Ústavní soud již v minulosti upozorňoval, kdy se civilní řízení vede nikoliv kvůli věci samé, ale kvůli částce, která může být přiznána na náhradě nákladů řízení [nález ze dne 14. 9. 2011 sp. zn. I. ÚS 3698/10 (N 160/62 SbNU 395)]. Nelze připustit, aby civilní soudní řízení bylo odtrženo od jeho skutečného společenského poslání a aby se místo poskytování ochrany stalo výlučně nástrojem sloužícím k vytváření snadného a nijak neodůvodněného zisku na úkor protistrany. I pro náklady řízení tedy platí obecná myšlenka, kterou zdejší soud vyslovil již v nálezu ze dne 20. 6. 2011 sp. zn. I. ÚS 329/08 (N 118/61 SbNU 717): "Jednotlivé instituty občanského soudního řádu a jiných procesních předpisů je proto nutno upravit a úpravu interpretovat a aplikovat tak, aby - při zachování ostatních základních principů a východisek civilního procesu - odpovídaly takto vymezené ochranné funkci civilního práva procesního.". Nebude-li civilní proces ochrannou funkci plnit, ztrácí tím jeho existence jakékoli společenské opodstatnění. ... (32.) Ústavní soud považuje rovněž za důležité vyjádřit se k námitce (stěžovatelky) vytýkající soudům podporu porušování práva v bagatelních věcech bez jakýchkoliv citelnějších následků. K tomu je nutno v první řadě zdůraznit, že v každém řízení - tedy i v řízeních bagatelní povahy - musí být zaručeno právo na spravedlivý proces všem účastníkům. Ani procesní straně, která je z hmotněprávního hlediska v právu, nelze proto tolerovat, zneužívá-li své subjektivní procesní právo, nadto k újmě protistrany. Nelze souhlasit ani s poukazem stěžovatelky na absenci "citelnějších následků". Jedním z ústavních principů, na nichž je každý právní stát vybudován, je princip právní jistoty. Tento princip má řadu rozmanitých aspektů; pro oblast sankcionování protiprávního jednání z něj vyplývá, že každý, kdo se takového jednání dopustil, se může spoléhat na to, že takové jednání bude postiženo sankcí, ovšem sankcí, kterou zákon za toto protiprávní jednání předpokládá, a nikoliv sankcí zákonem nepředvídanou (viz Knapp, V. Teorie práva. Praha: C. H. Beck, 1995, s. 205). Nestačí ovšem, že sankci předpokládá zákon; sankce totiž musí být přiměřená protiprávnímu jednání, které jí má být postiženo. Neúměrné zvyšování sankcí četnost protiprávního jednání nejen nesnižuje, ale naopak s sebou může nést další negativní důsledky (Op. cit., s. 36-37)" (z nálezu Ústavního soudu ČR z 25.7.2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, v ktorom bol členom senátu prof. Holländer).

31. Pokiaľ pritom ide o všetky okolnosti daného prípadu, ktoré by mal súd zohľadňovať pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia, súd pripomína, že v návrhovom konaní je výlučne na žalobcovi a jeho zodpovednosti čoho (akého práva) a na základe akých skutočností sa v súdnom konaní domáha. V zmysle ustanovenia § 132 ods. 1 CSP musí žalobca v žalobe uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, ktoré odôvodňujú uplatnený nárok (povinnosť tvrdenia), teda vymedziť skutkové okolnosti, ktoré majú byť podkladom rozhodnutia, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (dôkazná povinnosť), a uviesť žalobný návrh. Žalobným návrhom je súd viazaný. Žalobca teda procesne zodpovedá za to čo a prečo žaluje, a za výber a formuláciu procesných prostriedkov. Je preto zásadne vecou toho, kto navrhuje začatie konania, aby žalobu prispôbil po stránke formulačnej a obsahovej § 132 ods. 1 CSP. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahraďiť odkazom na označené dôkazy. Podľa § 150 ods. 1 CSP strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

32. V sporovom konaní, ktoré je ovládané dispozičnou zásadou, platí, že súd je viazaný žalobou. Nárok uplatnený žalobou je charakterizovaný opísaním skutkových okolností, ktorými žalobca svoj nárok odôvodňuje, a skutkovým základom opísaným v žalobe v spojení so žalobným petitom je potom vymedzený základ nároku uplatneného žalobou, ktorý je predmetom konania. Rozhodujúcimi skutočnosťami sa rozumejú (všetky) údaje, ktoré sú celkovo nutné k tomu, aby bolo jasné, o čom a na akom základe má súd rozhodnúť, a ktoré, ak budú preukázané, umožňujú žalobe vyhovieť (porovnaj tiež napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 23. januára 2002, sp. zn. 25 Cdo 643/2000, in Soubor rozhodnutí Nejvyššího soudu, nakladateľstvo C.H.Beck, zväzok 13, publ. pod označením C 962).

33. Uvedené závery pritom vyplývajú aj z komentovanej odbornej literatúry, podľa ktorej „základnú procesnú povinnosť sporových strán predstavuje povinnosť substancovať všetky podstatné a rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých vyvodzujú svoju procesnú taktiku (útok alebo obranu). V sociálnej koncepcii civilného procesu sa povinnosť tvrdenia prejavuje ako povinnosť pravdivo a úplne opísať všetky rozhodujúce skutkové okolnosti prípadu. Nedodržanie tejto povinnosti vedie k neuneseniu bremena tvrdenia v civilnom spore. Následkom je tak opätovne strata sporu pre neunesenie konkrétneho procesného bremena. Ak teda súd procesnú stranu „pristihne“ pri porušení povinnosti tvrdenia, je v rámci tzv. materiálneho vedenia sporu oprávnený a povinný k tejto skutočnosti prihliadnúť a vyhodnotiť ju v komplexe s inými procesnými povinnosťami a bremenami pri rozhodovaní sporu. ... Súd teda in concreto prihliadne i na nedodržanie procesnej povinnosti relevantne substancovať rozhodujúce skutkové tvrdenia (t.j. substancovať ich pravdivo a úplne)“ (in: Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 50). „Všeobecné, vágne a paušálne tvrdenia žalobcu neumožňujú súdu ich vecné preskúmanie a nie sú spôsobilé byť predmetom dokazovania. Takéto nesubstancované prejavy žalobcu súd v konaní legitímne opomenie a nevykonáva vo vzťahu k ich pravdivosti žiadne dokazovanie. ... žalovanému musí byť umožnené vyjadriť sa k všetkým tvrdeným skutočnostiam a vykonaným dôkazom. Toto svoje právo nemôže žalovaný efektívne realizovať v prípade neurčitého skutkového tvrdenia, ktoré samo o sebe vylučuje vysvetlenie alebo relevantnú reakciu, pri zachovaní náležitej miery vecnosti a zrozumiteľnosti. Pokiaľ samotná žaloba nevykazuje vady, pre ktoré by ju súd odmietol v zmysle § 129 ods. 3 CSP, nie je osobitne procesne sankcionované to, že žalobca nedostatočne substancoval svoje skutkové tvrdenia, resp. že sú jeho skutkové tvrdenia neúplné alebo neurčité. Tieto okolnosti sa však prejavujú v ďalšom procesnom postupe súdu (napr. nevykonanie dôkazu, neúplne zistený skutkový stav a pod.) a v jeho konečnom rozhodnutí (zamietnutie žaloby, prípadne zastavenie konania), za čo nesie plnú zodpovednosť procesne neaktívny žalobca. V záujme jeho vlastného procesného úspechu vyžaduje sporové konanie od žalobcu adekvátnu mieru vigilancie a diligencie, teda bdelosti a dôslednosti“ (in: tamtiež, s. 670). „Primárne by všetky relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalobcu mali byť uvedené v žalobe a relevantné a rozhodujúce skutkové tvrdenia žalovaného v jeho vyjadrení k žalobe, resp. v replike a duplike (pozri § 167 a komentár k nemu). Súd môže dať stranám možnosť riadne splniť povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť aj dodatočne, tento postup je však na úvahe súdu ... Kruciálny rozdiel medzi sporom a mimosporom spočíva v tom, že zatiaľ čo v mimospore je zistenie všetkých podstatných skutočností povinnosťou súdu, a to dokonca bez ohľadu na (ne)aktivitu účastníkov konania (vyšetrovací princíp) a rozhodnutie vo veci samej možno vydať až vtedy, keď budú všetky relevantné skutočnosti zistené (princíp materiálnej pravdy), v klasickom spore (na tomto mieste odhliadneme od odlišností sporov s ochranou slabšej strany) je uvedenie a preukázanie relevantných skutočností povinnosťou a zodpovednosťou sporových strán za minimálnej procesnej aktivity súdu a vec je „zrelá“ na meritórne rozhodnutie nie až vtedy, keď boli všetky relevantné skutočnosti preukázané, ale už v momente, keď niektorá zo sporových strán prestala (resp. premeškala príležitosť) „posúvať“ spor k ďalším skutkovým zisteniam.“ Pokiaľ ide o rozsah skutkového základu meritórneho rozhodnutia v sporovom procese táto literatúra ďalej tiež uvádza, že „v klasickom sporovom konaní súd nevystupuje v pozícii aktívneho vyšetrovateľa, ale v pozícii arbitra, ktorý zistí skutkový stav len z komponentov (pozri aj ďalší výklad), ktoré do konania dodali sporové strany. Úlohou súdu teda nie je aktívne vyhľadávať skutkové zistenia a snažiť sa o poznanie „objektívnej“, či „materiálnej“ pravdy, ale zisťovať skutkový stav v miere primeranej procesnej aktivite sporových strán. Bez tejto aktivity strán súd v zisťovaní skutkového stavu nepokračuje - uzavrie proces skutkového základu pre meritórne rozhodnutie a vec rozhodne“ (tamtiež, s. 796).

34. V danom prípade pritom žalobca svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodnil len svojou úspešnosťou v konaní o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy a tým, že si uplatňuje satisfakciu za porušenie jeho spotrebiteľských práv, keď svoje práva musel brániť v

pôvodnom konaní. Žiadne okolnosti, ktoré by bližšie odôvodňovali ním uplatnenú výšku zadosťučinenia (okrem poukazu na to, akú sumu v súvislosti s úverom nad rámec istiny zaplatil - ktorá mu v inom konaní vo forme nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 628,34 Eur už priznaná bola, a sumu, ktorú chcel od neho žalovaný v súvislosti s poskytnutým úverom prostredníctvom zrážok získať), však neuviedol. Žalobca neuviedol žiadne bližšie okolnosti predchádzajúce uplatneniu práva na súde (v pôvodnom konaní vedenom pod sp. zn. 17Csp/198/2016), zohľadňujúce napr. jeho neúspešnú reklamáciu, výzvu na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo predsúdne upozornenie na porušenie práva, ktoré by osobitne zvýrazňovali potrebu podania žaloby (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady), ktoré by osobitne zvýrazňovali potrebu podania žaloby (že žalovaný pred súdnym konaním nedbal na jeho výhrady) pre ktoré podal žalobu, resp. ako uviedol, svoje práva musel brániť v pôvodnom konaní podaním takejto žaloby, a ani či konanie žalovaného a následné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti na súde viedlo k vzniku aj iných negatívnych dôsledkov v jeho súkromnom a spoločenskom živote. „Takýmito negatívnymi dôsledkami resp. nepriaznivými okolnosťami prípadu, ktoré by mohli vzniknúť v súvislosti s nekalým konaním žalovaného je napr. vznik nepriaznivej majetkovej a sociálnej situácie v konkrétnom čase, odkázanosť na iných alebo psychická záťaž a pod.“ (rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 17CoCsp/32/2020 z 29.9.2020). Zvýšená odmeňujúca funkcia zadosťučinenia pre spotrebiteľa (za to, že sa pustil do sporu so žalovaným) by mohla vystupovať do popredia napr. najmä vtedy, ak by žalobca tvrdil, že zodpovedná osoba pred podaním žaloby odmietla akceptovať jeho (oprávnené) výhrady (prípadne reklamáciu), spoliehajúc sa možno na to (bez hrozby osobitného negatívneho následku), že spotrebiteľ pre obtiaže nebude uplatňovať svoje práva na súde (skúsime, či nám to „neprejde“), a ak jej to (zodpovednej osobe) aj neprejde, nebude to mať pre ňu citeľnejšie následky (lebo spotrebiteľovi potom dodatočne aj tak na podklade rozhodnutia súdu vyhovie len v tom, čo mala urobiť už dávno). Táto stránka je však pri nedostatku tvrdení o predchádzajúcich výhradách spotrebiteľa adresovaných dodávateľovi (zodpovednej osobe) a pri jeho zastúpení advokátom, tak ako tomu bolo aj v tomto prípade, oslabená, nakoľko negatívny prístup zodpovednej osoby, ak nevyhovie oprávneným požiadavkám spotrebiteľa zastúpeného advokátom, má svoj odraz aj v povinnosti nahradiť spotrebiteľovi jeho trovy právneho zastúpenia, a žiadne osobitné úsilie od spotrebiteľa spravidla nevyžaduje.

35. Vzhľadom na vyššie uvedené závery a všetky súdu známe okolnosti tohto prípadu, podľa ktorých bol žalobca v pôvodnom konaní zastúpený advokátom, netvrdil, že by dodávateľa (zodpovednú osobu) pred pôvodným konaním neúspešne vyzval na vydanie bezdôvodného obohatenia, upozornil na vytykané nedostatky a na zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy (porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. a osobitnými predpismi), so súdnym konaním má skúsenosti (celkovo viac ako 40 súdnych konaní), k požiadavke zadosťučinenia neuviedol žiadne negatívne dôsledky porušenia práva zo strany dodávateľa v okolnostiach tohto prípadu na jeho súkromný či spoločenský život, a ani to, že by od žalovaného ešte pred podaním svojej žaloby niečo neúspešne žiadal alebo reklamoval, pričom navyše v súvislosti s dotknutým zmluvným vzťahom so žalovaným viedol na tomto súde viacero samostatných súdnych konaní (v ktorých si uplatňoval svoje nároky a bol mu už priznaný aj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 628,34 Eur) a v súvislosti s ktorými si následne bez zrejmych dôvodov (nehospodárne) samostatne uplatňoval nároky na primerané finančné zadosťučinenie (voči tomu istému žalovanému), mal súd za to, že žalobca (zastúpený advokátom) netvrdil a nepreukázal také okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie finančného zadosťučinenia v ním požadovanej výške 1.584,30 Eur. Za primeranú výšku zadosťučinenia tak súd považoval základnú sumu maximálne 50,- Eur tak, ako ju v obdobných prípadoch priznáva aj Krajský súd v Prešove (napr. v rozsudku sp. zn. 9CoCsp/49/2020, 17CoCsp/32/2020), a v prevyšujúcej časti preto žalobu zamietol.

36. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade bol formálny základ nároku daný a výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu, a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobca bol v spore úspešný a z toho dôvodu mu súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania (ktorých výška však bude vychádzať len z výšky prisúdenej istiny), hoci súd zastáva názor, že žalobcovi by náhradu trov konania spravodlivo (z dôvodov hodných osobitného) zreteľa ani patriť nemusela.

37. V súvislosti s úvahami o náhrade trov konania totiž súd pripomína, že súčasná právna úprava nemá ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 OSP (o možnosti modifikácie náhrady trov konania podľa pomeru úspechu vo veci a ich priznaním v celom rozsahu v prípade, ak výška plnenia závisela od úvahy súdu), a čiastočný úspech vo veci sa tak v zmysle ust. § 255 ods. 2 CSP má spravidla

vždy prejavíť pomerným rozdelením náhrady trov konania (podľa pomeru úspechu vo veci). Ak sa však má pritom aj napriek tomu na daný prípad z nejakého dôvodu aplikovať obdobná norma ako bola uvedená v minulom ustanovení § 142 ods. 3 OSP, súd poukazuje tiež na to, že v uvedenom ustanovení bola stanovená len možnosť, a nie pravidlo (povinnosť) súdu priznať účastníkovi (vždy) plnú náhradu trov konania (porovnaj slová: „Aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ... ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu), pričom v danom prípade pre takýto postup nebol žiaden spravodlivý dôvod. V okolnostiach tohto prípadu totiž súd poukazuje na to, že žaloba žalobcu bola jednak úplne „formulárová“ /viď § 257 CSP a primerane aj uznesenie NS SR, sp. zn. 6 MCdo 9/2013, podľa ktorého „trovy konania vzniknuté zastupovaním advokátom v tzv. hromadných (skutkovo a právne takmer totožných) veciach, kde sa obsah jednotlivých podaní, vyhotovených advokátom, mení len o aktualizáciu a individualizáciu tej - ktorej veci, nemožno považovať za trovy nevyhnutne (účelne) vynaložené na riadne uplatnenie alebo bránenie práva na súde.“/, žalobca, zastúpený advokátom, bol úspešný len v malej časti, vo zvyšku bol jeho nárok (na základe ním uvedených tvrdení) uplatnený v celkom zjavne neprimeranej výške (zodpovedajúcej spravidla až významným nemajetkovým újmam) a výrazne procesne úspešnejší tak bol žalovaný. Navyše žalobca pred uplatnením tohto peňažného nároku na súde žalovaného na plnenie v zmysle ust. § 563 OZ ani len nevyzval, v dôsledku čoho tak žalovaný (ohľadom požiadavky zaplatiť žalobcovi finančné zadostučinenie - vzhľadom na predchádzajúcu chýbajúcu výzvu na plnenie) svojim správaním pred podaním žaloby ani nedal dôvod na podanie žaloby (nebol v omeškani) a nemal reálnu možnosť spor odvrátiť (porovnaj aj bývalé ust. § 143 zák. č. 99/1963 Zb.), čo by nepochybne bolo možné hodnotiť ako tiež ako dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalobcovi trovy konania spojené s týmto konaním, s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti a rozumné usporiadanie procesných vzťahov strán sporu (článok 1, 2 CSP), patriť nemali.

38. Vzhľadom na v danom prípade pomerne nízku sumu náhrady trov konania a rozhodovaciu prax tunajšieho odvolacieho súdu, ktorý náhradu trov konania žalobcom aj v takých prípadoch priznáva, však súd napokon v záujme nepredlžovania tohto sporu žalobcovi ich náhradu priznal tak, ako je to uvedené v bode 35. tohto odôvodnenia.

39. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia. Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.